

Atlasen av merkelige galakser

Hvis du leser Space Scoop jevnlige, ved du sannsynligvis at universet er ufattelig stort (med mindre du har mye bedre fantasi enn jeg har!). Da kommer det kanskje som en overraskelse at for mindre enn 100 år siden kranglet fortsatt de største tenkerne innen astronomi over hvorvidt vår galakse var hele universet eller ikke! Denne såkalte 'store debatten' kom til sin slutt på 1920-tallet når Edwin Hubble beviste at Andromedagalaksen var en separat galakse fra vår.

Siden den tid har vi innsett at det er milliarder av galakser som svever rundt der ute! Og hver av disse består av millioner av store, brennende stjerner. Med en så enorm mengde objekter er det dømt til å være noen objekter som er ganske underlige. I 1966 var det en astronom kalt Halton Arp som bestemte seg for å katalogisere disse raringene, så han opprettet «Atlasen av merkelige galakser». Han valgte sine objekter basert på deres utseende, men det ble senere oppdaget at mange av disse faktisk var galakser som har krasjet med hverandre og slått seg sammen.

Dette skarpe fotografiet viser et par av galaksene i Arps katalog. Når to galakser går for nære hverandre begynner de å dra i hverandre med tyngdekraftene sine. Dette fører til spektakulære forandringer hos begge objektene. I noen tilfeller kan de slå seg sammen, mens i andre tilfeller rives de fra hverandre! Rett under midten av bildet er en blå, vridd galakse med kallenavnet «Pingvinen». Den var en gang en stor spiralgalakse, men den har blitt revet i stykker av gravitasjonskraftene til dens kosmiske partner som du kan se her som en lys, hvit oval. Dette paret ligner forbløffende på en pingvin som passer på egget sitt!

COOL FACT

Ingen person har hatt større innvirkning når det gjelder å avsløre det virkelige omfanget av vårt store, store univers enn Edwin Hubble. Ikke bare beviste han at andre galakser eksisterer, men han beviste også at galaksene beveger seg vekk fra hverandre!

